

Väylävirasto
Trafikledsverket

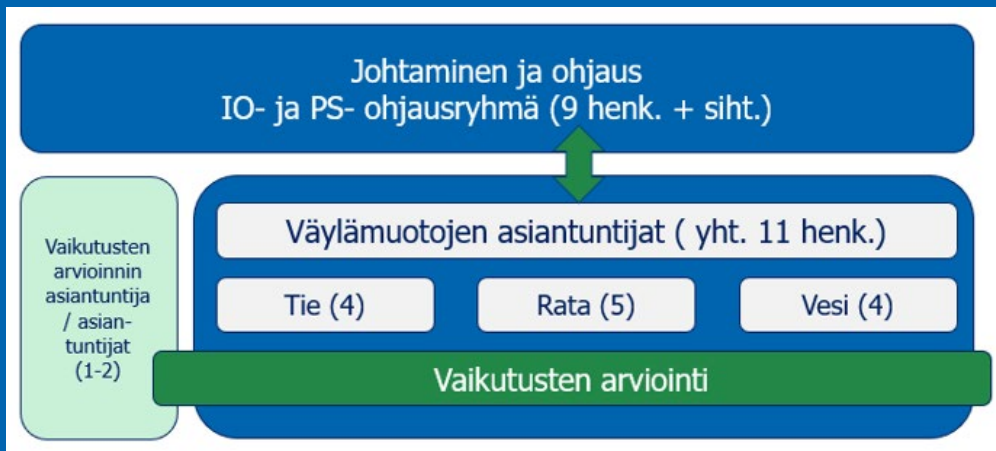
Väylänpidon perussuunnitelma - Vaikutusten arviointi

30.1.2023

Mikä on perussuunnitelma?

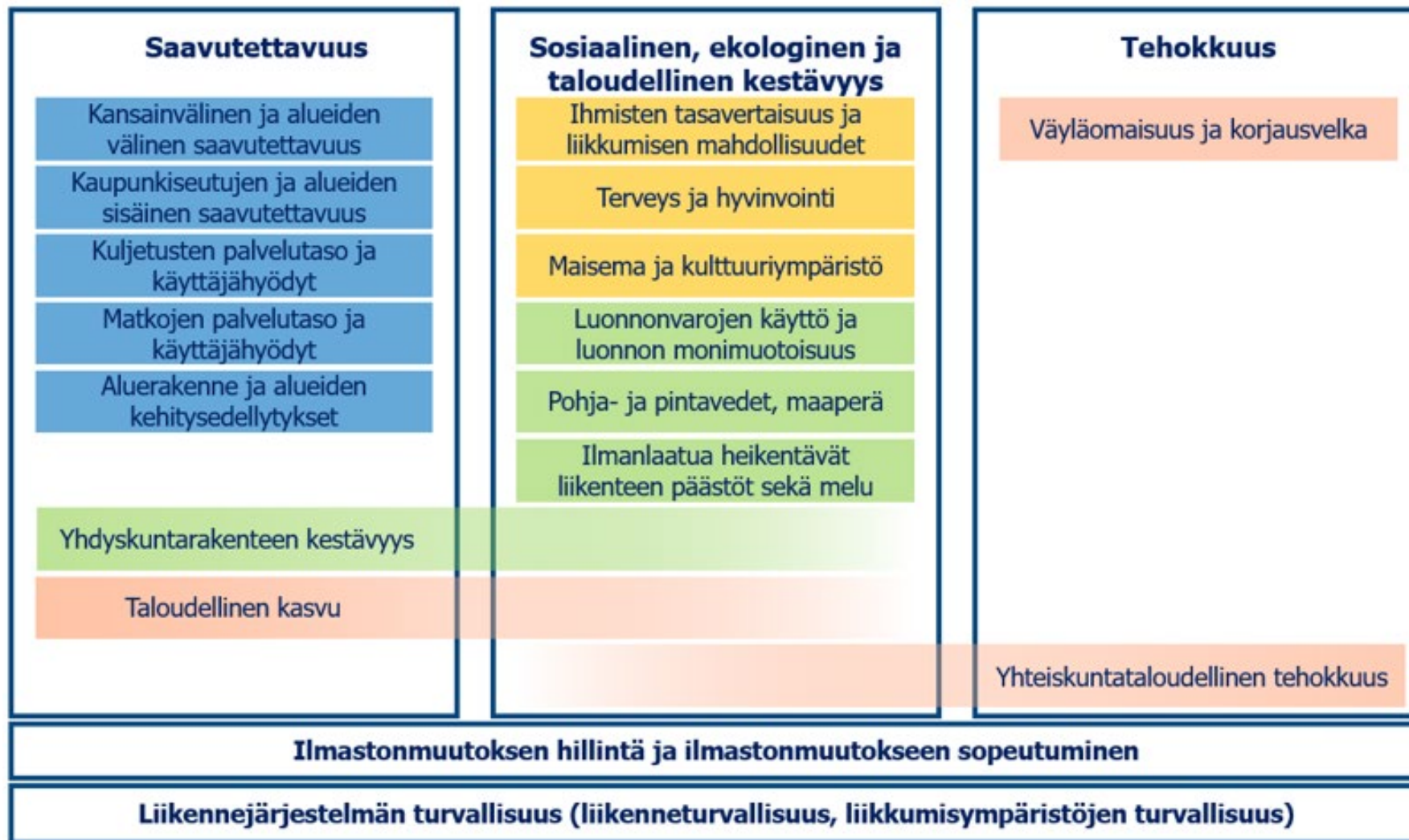
- Perussuunnitelmassa kuvataan valtion väyläverkon hoito, korjaus, liikenteen palvelut ja perusväylänpidosta rahoitettava parantaminen
 - Pääosa hankkeista sisältyy valtion väyläverkon investointiohjelmaan
- Perussuunnitelman rahoitus
 - Vuoden 2023 rahoitus on päätetty valtion talousarviossa
 - Vuosien 2024–2026 osalta rahoitus on julkisen talouden suunnitelman mukainen

Perussuunnitelman vaikutusten arviointi

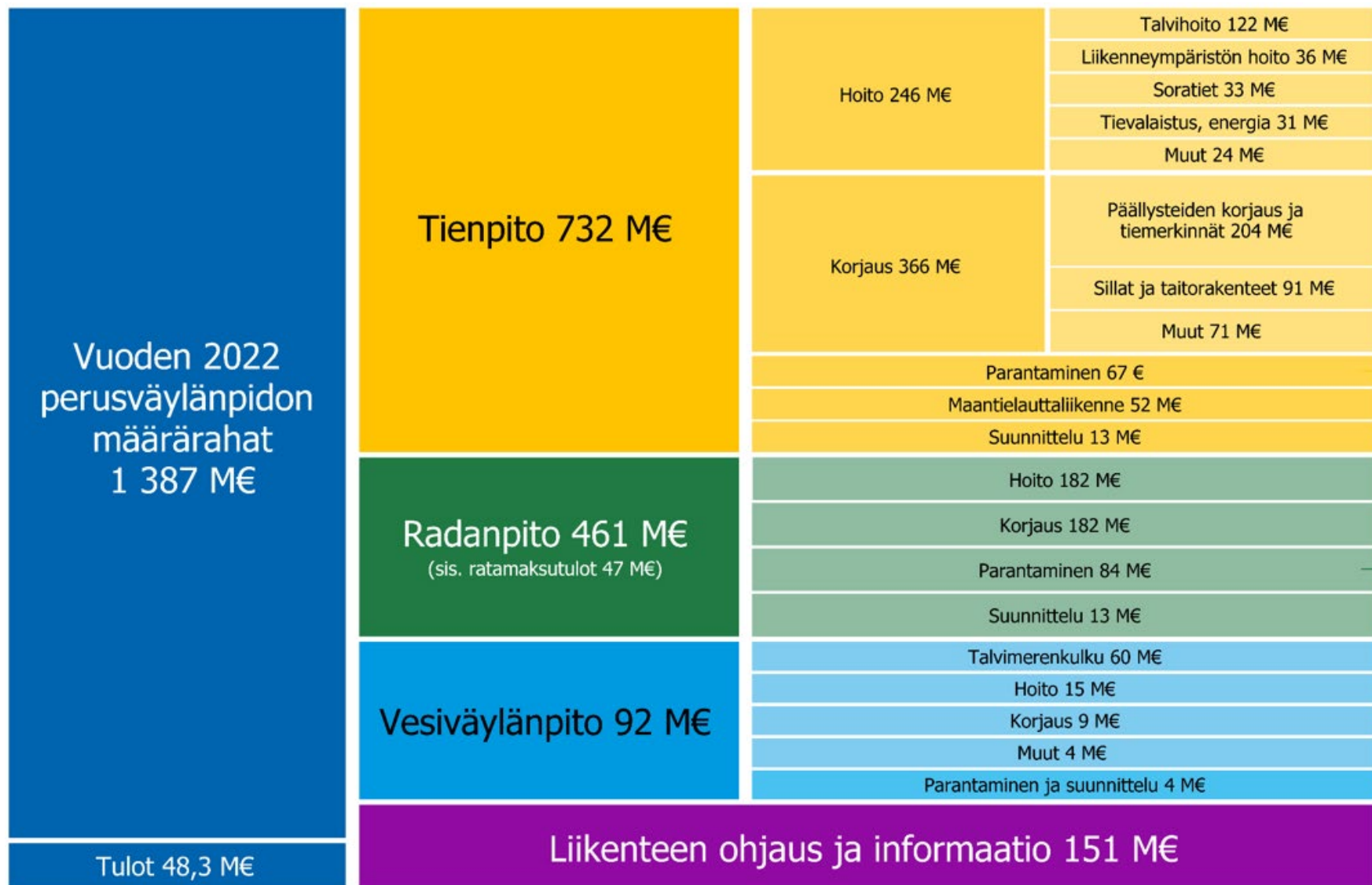

- Organisointi
 - IO-PS ohry on ohjannut
 - Väylämuotojen asiantuntijaryhmät ovat työstäneet vaikutusten arvioinnin asiantuntijan ohjaamana
- Vaikutusten arvioinnissa on keskitytty merkittäviin vaikutuksiin
 - Merkittävät vaikutukset on tunnistettu arvioinnin alkuvaiheessa
 - Vaikutusten jäsentelyn lähtökohtana on IO:n arviointikehikko
 - Tarkastelu on tehty toimenpidekokonaisuuksittain
- Vaikutusten arviointi on ollut osin laadullista asiantuntija-arviointia (olemassa oleva tieto)
- Käytetty mahdollisuuksien mukaan myös määrällistä tietoa (viraston tunnusluvut)

Vaikutusten arviointikehikko

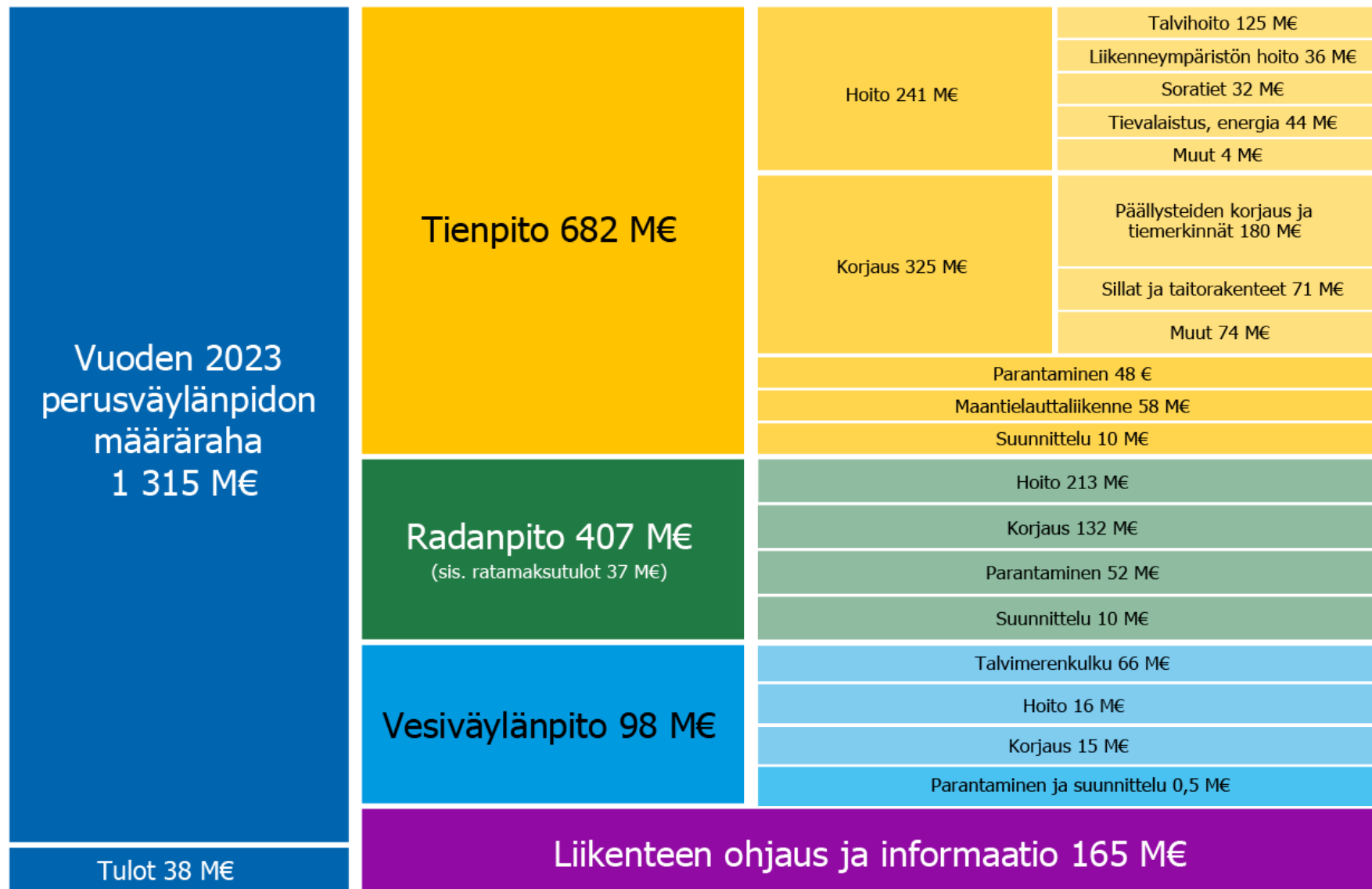

Perusväylänpidon rahoituksen jakautuminen v. 2022 *)

*) Vuoden 2022 varsinainen talousarvio

Perusväylänpidon rahoituksen jakautuminen v. 2023

Vertailuvaihtoehdot

- Vertailuvaihtoehto VE0
 - Rahanjako noudattaa vuoden 2022 rahanjakoa (BAU)
- Luonnosvaihtoehto VE1
 - Rahoitusta muutettu

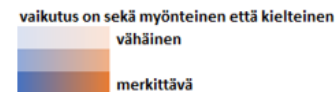
Toimenpide	VE0 2022 M€/a	VE1 2023– 2026 M€/a	Erotus M€/a
Tienpito	732	642	-102
Hoito	246	250	4
Korjaus	366	313	-53
Parantaminen ja suunnittelu	80	21	-59
Maantielautat	52	58	6
Radanpito (sis. ratamaksu 35 M€)	461	399	-62
Hoito	182	188	6
Korjaus	182	169	-13
Parantaminen ja suunnittelu	97	42	-55
Vesiväylänpito	92	113	21
Talvimerenkulku	60	75	15
Hoito	15	17	2
Korjaus	9	13	4
Muut	4	5	1
Parantaminen ja suunnittelu	4	3	-1
Liikenteen ohjaus	151	169	18

Vaikutusten arvioinnin tulokset on koottu muistioksi

Sisältö

I Yhteenveto	5
II Perussuunnitelman vaikutusten arviointi	7
1 Mistä perussuunnitelmassa on kyse?	7
2 Vaikutusten arvioinnin organisointi	7
3 Vaikutusten arvioinnin kokonaisuus	8
4 Vaikutusten arvioinnin menetelmät	9
5 Vaikutusten vertailu- ja luonnosvaihtoehdot	10
III Radanpito	12
6 Radanpidon merkittävät vaikutukset	12
7 Radanpidon nykytila	13
8 Radanpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna nykytilaan	15
9 Radanpidon vertailuvaihtoehto	20
10 Radanpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna vertailuvaihtoehtoon	22
IV Tienpito	24
11 Tienpidon merkittävät vaikutukset	24
12 Tienpidon nykytila	25
13 Tienpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna nykytilaan	28
14 Tienpidon vertailuvaihtoehto	32
15 Tienpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna vertailuvaihtoehtoon	34
V Vesiväylänpito	36
16 Vesiväylänpidon merkittävät vaikutukset	36
17 Vesiväylänpidon nykytila	37
18 Vesiväylänpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna nykytilaan	38
19 Vesiväylänpidon vertailuvaihtoehto	40
20 Vesiväylänpidon vaihtoehdon VE1 vaikutukset verrattuna vertailuvaihtoehtoon	42
VI Kuinka hyvin perussuunnitelma vastaa Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteisiin?	44
VII Kehittämisehdotuksia perussuunnitelman vaikutusten arviointiin	46

Merkittävien vaikutusten tunnistaminen / Radanpito

Tavoitekokonaisuudet	Radanpito, toimenpidekokonaisuudet				
	Hoito	Korjaus, pääväylät	Korjaus, muut	Parantaminen ja suunnittelu	Liikenteen ohjaus ja hallinta
Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso					
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.</i>					
Kansainvälinen ja alueiden välinen saavutettavuus					
Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus					
Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt					
Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt					
Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset					
Yhdyskuntarakenteen kestävyys					
Taloudellinen kasvu					
Kestävyys (sosiaalinen, ekologinen)					
<i>Tavoite: Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.</i>					
Ihmisten tasavertaisuus ja liikkumisen mahdollisuudet					
Terveys ja hyvinvointi					
Maisema ja kulttuuriympäristö					
Luonnonvarojen käyttö ja luonnon monimuotoisuus					
Pohja- ja pintavedet, maaperä					
Ilmanlaatua heikentävät liikenteen päästöt sekä melu (+ tärinä)					
Tehokkuus (taloudellinen kestävyys)					
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.</i>					
Väyläomaisuus ja korjausvelka					
Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus					
Ilmastonmuutoksen hillintä					
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen					
Liikennejärjestelmän turvallisuus (liikenneturvallisuus, liikkumisympäristöjen turvallisuus)					

Merkittävien vaikutusten tunnistaminen / Tienpito

Väylävirasto
Trafikledsverket

Tavoitekokonaisuudet	Tienpito, toimenpidekokonaisuudet													
	Hoito, talvihoito, vilkkaat tiet	Hoito, talvihoito, muut tiet	Hoito, liikenneym päristön hoito	Hoito, soratiet	Hoito, tievalaistus, energia	Hoito, muut	Korjaus, päällysteet ja tiemerkinnt, vilkkaat tiet (PK1)	Korjaus, päällysteet ja tiemerkinnt, muut tiet (PK2-3)	Korjaus, kävely ja pyöräily	Korjaus, sillat ja taitorakenteet	Korjaus, muut	Parantaminen ja suunnittelu	Liikenteenohjaus ja hallinta	Maantielauttaliikenne
Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso														
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.</i>														
Kansainvälinen ja alueiden välinen saavutettavuus														
Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus														
Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt														
Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt														
Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset														
Yhdyskuntarakenteen kestävyys														
Taloudellinen kasvu														
Kestävyys (sosiaalinen, ekologinen)														
<i>Tavoite: Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.</i>														
Ihmisten tasavertaisuus ja liikkumisen mahdollisuudet														
Terveys ja hyvinvointi														
Maisema ja kulttuuriympäristö														
Luonnonvarojen käyttö ja luonnon monimuotoisuus														
Pohja- ja pintavedet, maaperä														
Ilmanlaatua heikentävät liikenteen päästöt sekä melu														
Tehokkuus (taloudellinen kestävyys)														
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.</i>														
Väyläomaisuus ja korjausvelka														
Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus														
Ilmastonmuutoksen hillintä														
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen														
Liikennejärjestelmän turvallisuus (liikenneturvallisuus, liikkumisympäristöjen turvallisuus)														

Merkittävien vaikutusten tunnistaminen / Vesiväylänpito

	merkittävä myönteinen vaikutus
	myönteinen vaikutus
	vähäinen myönteinen vaikutus
	ei merkittävää vaikutusta
	vähäinen kielteinen vaikutus
	kielteinen vaikutus
	merkittävä kielteinen vaikutus

	vaikutus on sekä myönteinen että kielteinen
	vähäinen
	merkittävä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Tavoitekokonaisuudet	Vesiväylänpito, toimenpidekokonaisuudet					
	Talvimeren kulku	Hoito	Korjaus, kauppa-merenkulun väylät	Korjaus, muut väylät	Parantaminen ja suunnittelu	Liikenteen ohjaus ja hallinta
Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso						
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.</i>						
Kansainvälinen ja alueiden välinen saavutettavuus						
Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus						
Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt						
Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt						
Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset						
Yhdyskuntarakenteen kestävyys						
Taloudellinen kasvu						
Kestävyys (sosiaalinen, ekologinen)						
<i>Tavoite: Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.</i>						
Ihmisten tasavertaisuus ja liikkumisen mahdollisuudet						
Terveys ja hyvinvointi						
Maisema ja kulttuuriympäristö						
Luonnonvarojen käyttö ja luonnon monimuotoisuus						
Pohja- ja pintavedet, maaperä						
Ilmanlaatua heikentävät liikenteen päästöt sekä melu						
Tehokkuus (taloudellinen kestävyys)						
<i>Tavoite: Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.</i>						
Väyläomaisuus ja korjausvelka						
Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus						
Ilmastonmuutoksen hillintä						
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen						
Liikennejärjestelmän turvallisuus (liikenneturvallisuus, liikkumisympäristöjen turvallisuus)						

Yhteenveto perussuunnitelman vaikutuksista

Radanpito

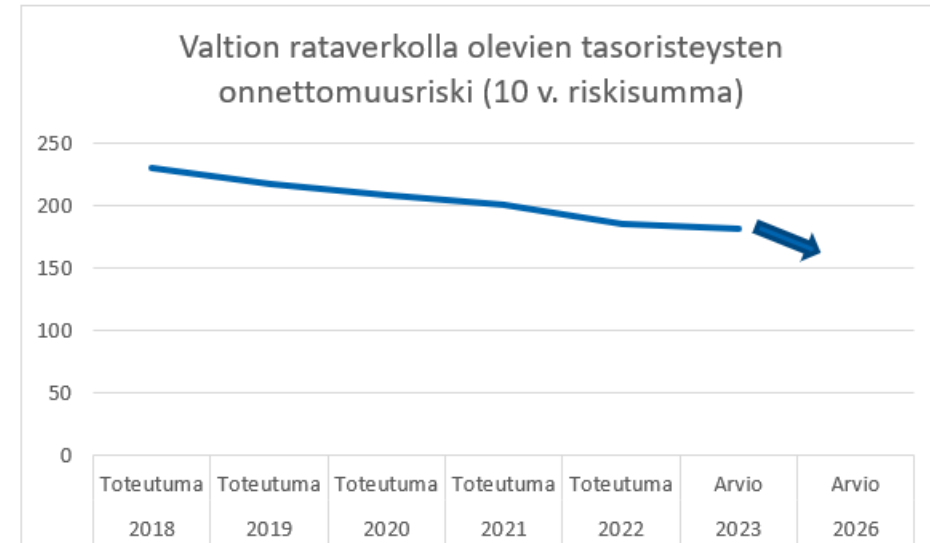
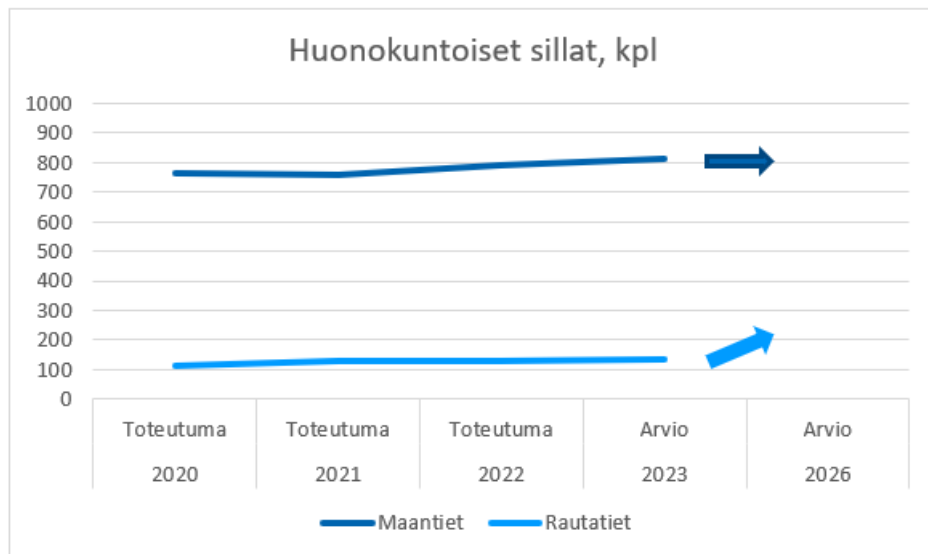
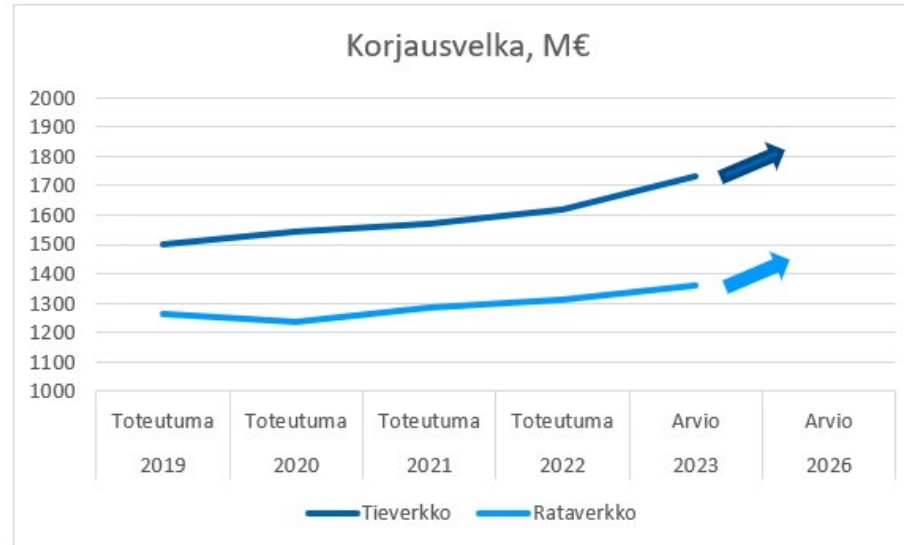
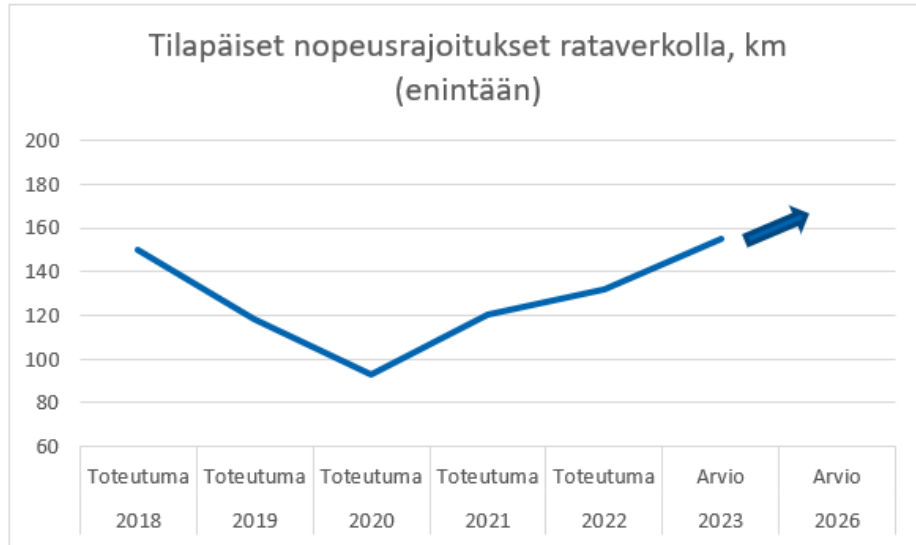
- Matkojen ja kuljetusten **palvelutaso** heikkenee hieman nykyisestä
 - Ratojen hoito priorisoidaan, joten hoidon toimenpiteillä pystytään ylläpitämään saavutettavuutta
 - Pienentyvä korjausrahoitus näkyy saavutettavuuden ja palvelutason heikentymisenä erityisesti muilla kuin pääväylillä
 - Pääväylien korjaukset priorisoidaan
- Hoidon vaikutukset **liikkumisen mahdollisuuksiin** näkyvät lähinnä asemilla
 - Matkojen palvelutason heikkeneminen nykyisestä heikentää ihmisten tasavertaisuutta ja liikkumisen mahdollisuuksia
- Perussuunnitelman rahoituksella ratojen **korjausvelka** kasvaa
 - Hoidolla voidaan pidentää rakenteiden elinkaarta jonkin verran

Yhteenveto perussuunnitelman vaikutuksista

Radanpito

- **Ilmastonmuutosta** hillitseviin toimenpiteisiin ei kyetä nykyistä enempää
 - Korjaus- ja parantamistoimenpiteet vähenevät entisestään, eivätkä ne vaikuta kulku- tai kuljetusmuotojakaumiin ja siten hillitse ilmastonmuutosta
 - Ratojen kuivatusrakenteiden korjausvelka kasvaa, mikä heikentää ilmastonmuutokseen sopeutumista
- Perussuunnitelman parantamisrahoitus vähentää mahdollisuuksia parantaa **liikenneturvallisuutta** nykyisestä
 - Rahoitusta käytetään kuitenkin jonkin verran tasoristeysturvallisuuden parantamiseen, joten turvallisuus paranee näiltä osin
 - Turvallisuusriskejä hallitaan usein mm. nopeusrajoituksin

Tunnusluvut / Radanpito

Yhteenveto perussuunnitelman vaikutuksista

Tienpito

- Matkojen ja kuljetusten **palvelutaso** heikkenee hieman
 - Hoidolla pystytään turvaamaan päivittäinen liikkuminen koko maantieverkolla
 - Korjaustoimenpiteet priorisoidaan päätieverkolle, joten korjauksilla varmistetaan päätiestön kunto ja siten palvelutaso suurimmalle osalle liikenteestä
 - Muun kuin päätiestön kunto ja palvelutaso heikkenevät, ja liikenne huonokuntoisella alemmalla tieverkolla tulee kasvamaan
 - Parantamisrahoituksen vähäisyys heikentää saavutettavuutta ja erityisesti kuljetusten palvelutasoa ja sitä kautta alueiden kehitysedellytyksiä
- **Liikkumisen mahdollisuudet** heikkenevät alemman tieverkon sekä kävely- ja pyöräilyverkon kunnan huonontumisen vuoksi

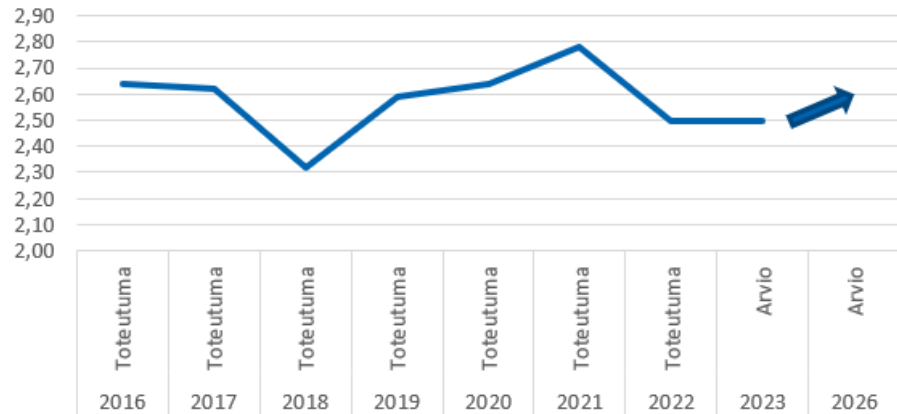
Yhteenveto perussuunnitelman vaikutuksista

Tienpito

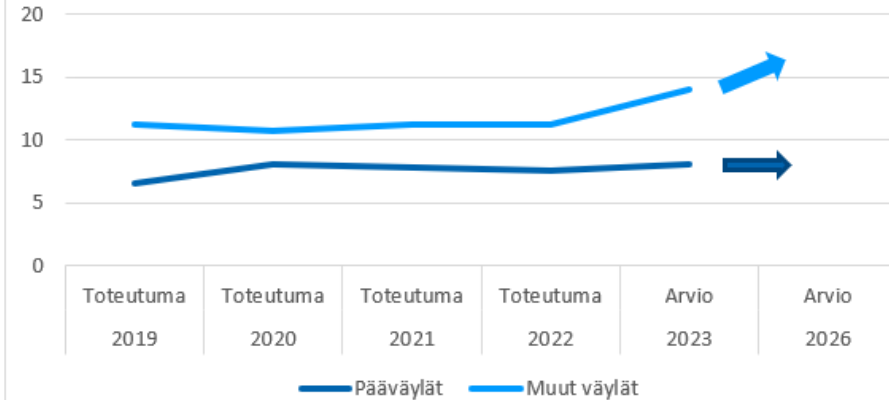
- Erityisesti muiden teiden, mutta myös kävely- ja pyöräilyteiden sekä siltojen ja taitorakenteiden kunto huononee ja **korjausvelka** kasvaa nykytilaan verrattuna
- Parantamisrahoituksella ei pystytä tekemään **ilmastonmuutosta** hillitseviä toimenpiteitä
 - Muiden teiden kunnon aleneminen heikentää ilmastonmuutokseen sopeutumista
- Muiden teiden sekä kävely- ja pyöräilyteiden kunnon aleneminen heikentää **liikenneturvallisuutta** näiltä osin
 - Osa parantamishankkeista on turvallisuushankkeita, mikä jonkin verran parantaa turvallisuutta

Tunnusluvut / Tienpito 1/2

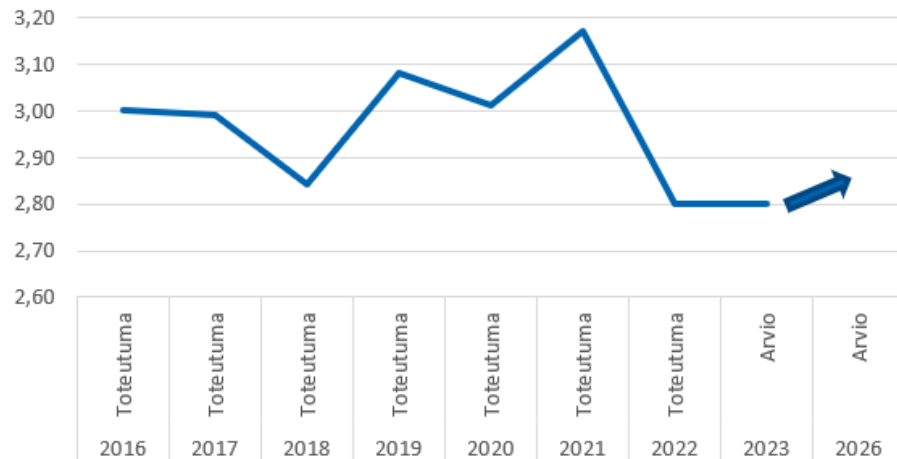
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden kuntoon

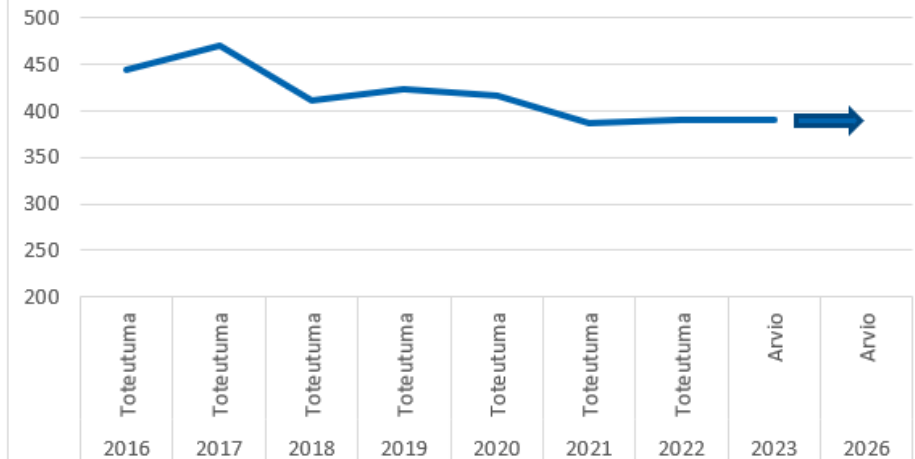
Liikennesuorite huonokuntoisella maantieverkolla, %

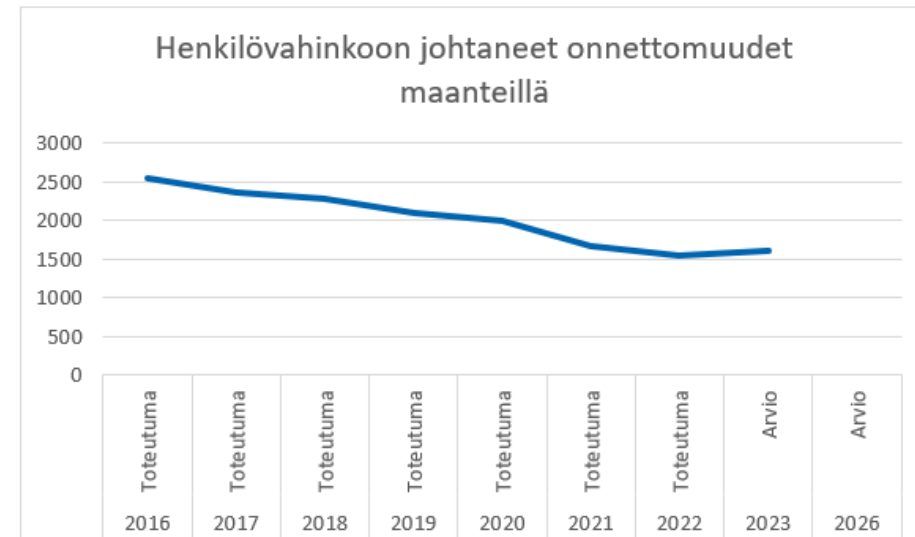
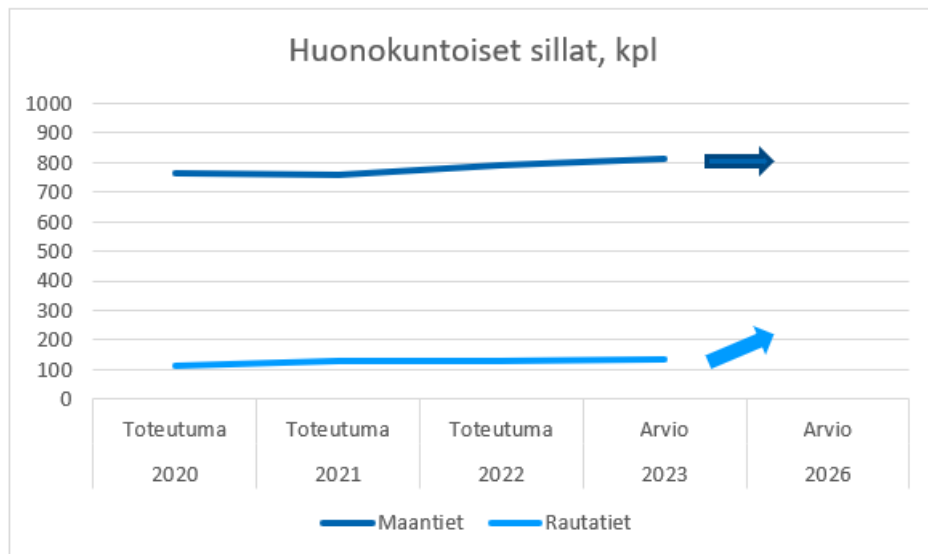
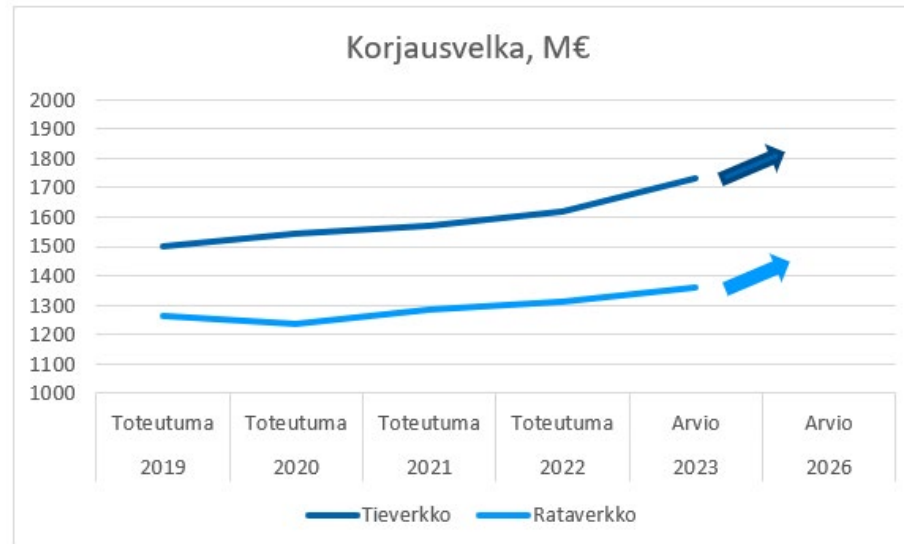
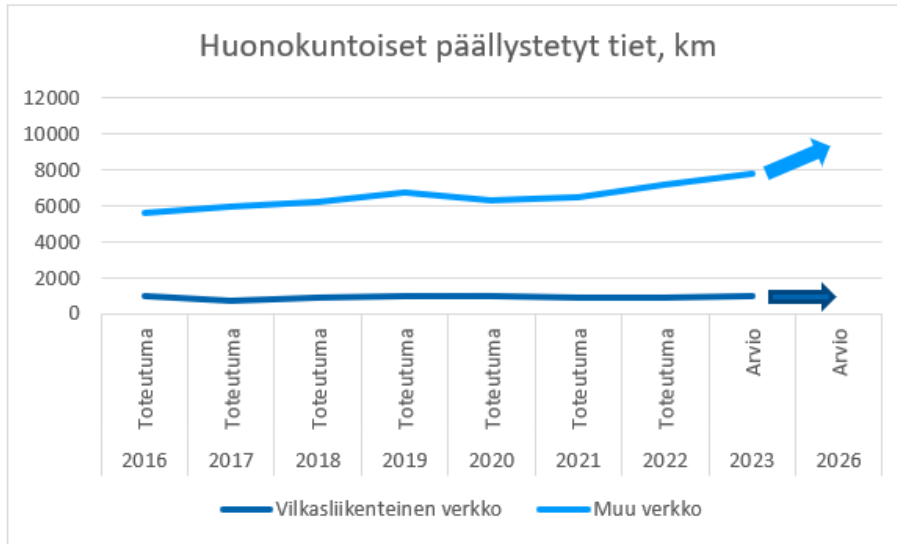
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden kuntoon

Painorajoitetut maantiesillat, kpl

Tunnusluvut / Tienpito 2/2

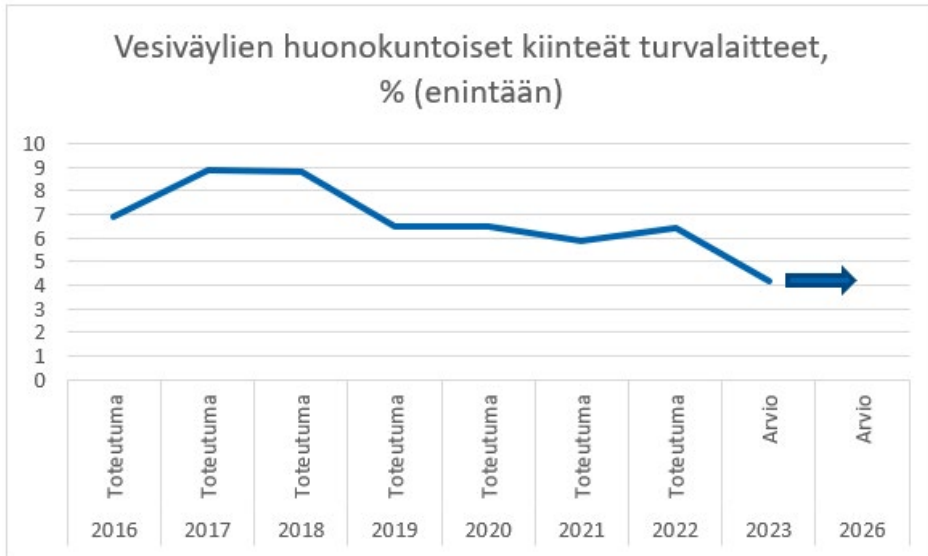

Yhteenveto perussuunnitelman vaikutuksista

Vesiväylänpito

- Perussuunnitelman rahoitus riittää turvaamaan matkojen ja kuljetusten nykyisen **palvelutason**
 - Keskeistä on talvimerenkulun palvelutason turvaaminen
- Vesiväylien **korjausvelka** pysyy nykytasolla
- **Ilmastonmuutosta** hillitseviin toimenpiteisiin ei kyetä perussuunnitelman rahoituksella
 - Esimerkiksi uusia käyttövoimia ei pystytä ottamaan käyttöön jäänmurrossa tai väylänhoidossa
 - Uudet käyttövoimat tarkoittavat käytännössä vaihtoehtoisia polttoaineita, ei sähköä
- Vesiväylien hoidolla ja kauppamerenkulun väylien korjauksilla parannetaan **liikenneturvallisuutta**

Tunnusluvut / Vesiväylänpito

- Huonokuntoisten kiinteiden turvalaitteiden seurannassa siirrytään vuoden 2023 alusta lähtien Taitorakennerekisterin tietojen pohjalta tapahtuvaan seurantaan
 - Tieto perustuu rakenteiden määräajoin tehtäviin tarkastuksiin
 - Antaa entistä luotettavamman kuvan rakenteiden kunnosta

Yhteenveto

- Perussuunnitelman vaihtoehtoon VE1 rahoitustasolla ei edistetä **Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita** täysin tasapainoisesti
 - Vaikutusten näkökulmasta lienee mahdollista tasapainottaa tavoitteiden toteutumista jonkin verran rahoituksen painotuksia muuttamalla
 - Jonkin väylämuodon tai toimenpidekokonaisuuden painottaminen on pois jostakin muusta väylämuodosta tai toimenpidekokonaisuudesta, mikä heikentää saavutettavia vaikutuksia näiltä osin
- Perussuunnitelman VE1 mukainen pienenevä perusväylänpidon rahoitustaso ei anna mahdollisuuksia toteuttaa kaikkia Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita
- Lisäksi kustannustason merkittävä nousu (ostovoiman heikkeneminen) vaikeuttaa tavoitteisiin pääsemistä

Väylävirasto
Trafikledsverket